

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/87/2015
Identifikačné číslo spisu:	2112011200
Dátum vydania rozhodnutia:	20.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2112011200.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Aleny Šiškovej na neverejnom zasadnutí 20. januára 2016 v Bratislave v trestnej veci obvineného G. F. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 3T/49/2012, o dovolaní, ktoré podal obvinený G. F., prostredníctvom ustanoveného obhajcu Mgr. Ing. Mariána Galbavého, advokáta v Trnave, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 20. marca 2014, sp. zn. 6To/10/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného G. F. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 26. novembra 2013, sp. zn. 3T 49/2012, bol obvinený G. F. uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v období od nezisteného dňa začiatkom roku 2012 až do dňa 2. marca 2012, v doposiaľ presne nezistených dňoch, viackrát opakovane telefonicky kontaktoval z telefónnych čísel XXXX XXX XXX a XXXX XXX XXX poškodeného V. na jeho telefónne číslo XXXX XXX XXX, v ktorých telefonátoch sa predstavil menom „U.“ a snažiac sa hovoriť s ruským prízvukom žiadal viackrát od neho finančnú hotovosť vo výške 1 000 Eur pod hrozbou, že ak nezaplatí, tak mu vypáli jeho dom a zabije ho, po čom v presne nezistený deň prišiel k poškodenému do miesta trvalého bydliska, kde mu tento v obave o svoj život a majetok vydal finančnú hotovosť vo výške 1 000 Eur, následne v období od 2. marca 2012 do 5. marca 2012 telefonicky viackrát denne kontaktoval poškodeného V. F., od ktorého pod hrozbou, že ak opäť nezaplatí sumu 1 000 Eur, tak mu údajní „Rusi“ podpália dom a utopia ho, avšak poškodený mu žiadnu finančnú hotovosť neodovzdal, čím poškodenému V. F., nar. XX. C. XXXX, bytom V., spôsobil škodu vo výške 1 000 Eur,

Okresný súd obvinenému G. F. podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a 4 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Krajský súd v Trnave, na základe odvolania podaného obvineným, uznesením z 20. marca 2014, sp. zn. 6To 10/2014, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného G. F., pretože nebolo dôvodné.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu dovolanie z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, teda že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu a § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V písomných dôvodoch dovolania sa obvinený domáhal, aby dovolací súd zrušil rozsudok okresného súdu, uznesenie krajského súdu a aby postupoval podľa § 386 ods. 2 a § 388 ods. 1 Trestného poriadku a vec vrátil na opätovné prerokovanie príslušnému súdu.

Dovolateľ v dovolaní namietal, že jeho konanie tak ako mu je kladené za vinu, nebolo preukázané žiadnymi dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní. Zo žiadneho zaznamenaného hovoru, ale ani z iného dôkazu nevyplýva, že by sa poškodenému vyhrážal a že by od poškodeného požadoval zaplatiť 1 000 Eur.

Súd pri preukazovaní viny vychádzal len z výpovedí svedkov, ktoré sú len nepriamymi dôkazmi, nakoľko svedkovia vypovedali len to, čo počuli od poškodeného. Ostatní svedkovia vypovedali, že zo strany obvineného nepočuli žiadne vyhrážky.

Súd tiež nesprávne vyhodnotil výpoveď poškodeného, ktorý vypovedal roztržito, nevedel si spomenúť na veľa vecí, žiadal, aby mohol vypovedať podľa vopred pripravených poznámok a jeho výpoveď vzbudzovala vážne pochybnosti o jeho schopnosti veci správne vnímať a o nich vypovedať.

Vzhľadom na to, že jedine poškodený obvineného usvedčoval, domáhal sa, aby bol znalecky vyšetrený duševný stav poškodeného. Výpoveď poškodeného na hlavnom pojednávaní nebola spôsobilá byť relevantným dôkazom.

V tejto súvislosti namietal zákonnosť vykonania dôkazu na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku, keď výpoveď poškodeného z prípravného konania bola prečítaná len za účelom odstránenia rozporov v jeho výpovediach.

K podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry v Trnave a uviedol, že neboli splnené dôvody dovolania tak, ako ich uplatňoval obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu, preto navrhol postupom podľa § 382 ods. písm. c/ Trestného poriadku dovolanie odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou, v lehote a predpísaným spôsobom (§ 369 ods. 2 písm. b/, § 370 Trestného poriadku), pričom boli splnené aj ďalšie podmienky dovolania podľa § 372 až § 374 Trestného poriadku, dospel však k záveru, že nie je naplnený ani jeden dôvod dovolania uvedený dovolateľom v jeho dovolaní.

Hneď v úvode je potrebné zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý umožňuje oprávneným osobám namietat' zásadné porušenie procesnoprávných a hmotnoprávných ustanovení v rozhodnutiach súdov, a to z dôvodov, ktoré sú taxatívne upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Trestného poriadku.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa

§ 37 Trestného poriadku; ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Za porušenie práv na obhajobu nemožno považovať nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným (znalecké vyšetrenie duševného stavu poškodeného) a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného (hodnotenie výpovedí svedkov a najmä výpovede poškodeného), takéto námietky nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Nemožno ním napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob hodnotenia dôkazu súdom. Nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku; podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

V súvislosti s týmto dovolacím dôvodom dovolateľ namietal zákonnosť vykonania dôkazu na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku, keď výpoveď poškodeného z prípravného konania bola prečítaná len za účelom odstránenia rozporov v jeho výpovediach a nebola čítaná v zmysle § 263 Trestného poriadku - ako vykonanie dôkazu.

Podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi, alebo jej podstatnú časť, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný.

Toto ustanovenie predstavuje výnimku zo základnej zásady zakotvujúcej ústny kontradiktórny charakter hlavného pojednávania ako aj výnimku zo zásady bezprostrednosti. Čítanie zápisnice o výpovedi svedka, alebo jej relevantnej časti na hlavnom pojednávaní predpokladá splnenie dvoch podmienok

- že prokurátor a obžalovaný s tým súhlasia
- že súd nepovažuje osobný výsluch svedka za potrebný.

V posudzovanom prípade sa však o takúto situáciu nejednalo, pretože pre čítanie zápisnice o výsluchu poškodeného postupom podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku neboli splnené zákonom požadované podmienky.

Súd považoval za nevyhnutné na hlavnom pojednávaní poškodeného vypočuť osobne, preto ho na hlavné pojednávanie predvolal a zákonným spôsobom (§ 261) aj vypočul.

Je pravda, ako to uvádza dovolateľ v dovolaní, že obhajkyňa na hlavnom pojednávaní neudelila súhlas na

výsluch poškodeného postupom podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku, ale nestalo sa tak preto, že by súhlas nechcela dať, ale jednoducho k takémuto procesnému postupu ani neprišlo.

Pre rozpory vo výpovedi poškodeného na hlavnom pojednávaní, prokurátor navrhol postupom podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku predložiť poškodenému zápisnicu o jeho skoršej výpovedi na odstránenie rozporov. Súd s návrhom prokurátora súhlasil, obvinený ani jeho obhajkyňa na hlavnom pojednávaní takýto postup súdu nenamietal (č.l. 360).

Dovolací súd na základe uvedeného konštatuje, že aj tento dôkaz bol na hlavnom pojednávaní vykonaný zákonným spôsobom.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že obvinený namieta rozsah vykonaného dokazovania a spôsob jeho hodnotenia, čo dovolaním napadnúť nemôže.

Dovolací súd konštatuje, že obvinený mal počas celého konania obhajcov, svoje obhajovacie práva aktívne uplatňoval sám alebo prostredníctvom obhajcov, čiže jeho obhajovacie práva boli v plnom rozsahu zabezpečené.

Všetky dôkazy vykonané orgánmi činnými v trestnom konaní súdom prvého stupňa a druhého stupňa boli vykonané v súlade so zákonom (§ 2 ods. 10, § 2 ods. 12, § 119 ods. 2).

Najvyšší súd na tomto základe, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodov dovolania uplatnených obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.